

# РЕШЕНИЕ

№ 22991

гр. София, 03.07.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 63 състав, в**  
публично заседание на 04.06.2025 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Димитрина Петрова**

при участието на секретаря Валентина Христова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **8308** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК вр. чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба, подадена от Ю. И. Л., ЕГН [ЕГН], от [населено място], чрез адв. П., срещу Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), с която на основание чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) е предявен иск срещу Столична дирекция на вътрешните работи, за присъждане на обезщетение в размер на 25 000 лв. за претърпени неимуществени вреди от отменената като незаконосъобразна с влязло в сила съдебно решение от 10.10.2023г., постановено по АНД № 2577/2023г. по описа на Софийски районен съд, заповед за задържане на лице с рег. № 135/04.02.2023г., издадена от полицейски орган при 06-РУ при СДВР на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР), ведно със законна лихва, считано от 25.10.2023г.

В исковата молба се твърди, че в резултат на незаконосъобразното задържане на 04.02.2023г., ищецът претърпял сериозни неимуществени вреди, изразяващи се в засягане на неговата чест, достойнство, унижение, внушение на страх.

В съдебно заседание ищецът, чрез процесуалния си представител адв. П., поддържа иска по заявените в него съображения. Претендира разноски по чл. 38 от Закона за адвокатурата.

Ответникът - Столична дирекция на вътрешните работи, редовно уведомен, се представлява от юрк. С., който моли съда да постанови решение, с което да отхвърли предявения иск поради необоснованост и недоказаност. В условията на евентуалност, моли същият да бъде намален. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в полза на СДВР в размер определен от съда.

Представителят от Софийска градска прокуратура, прокурор Д., дава заключение за

основателност на предявената искова претенция, като споделя и възражението на ответната страна за прекомерност. Съответно моли съда да присъди обезщетение, което не е прекомерно и не води до обогатяване на страната.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед за задържане с рег.№ 135/04.02.2023г., издадена от младши полицейски орган при 06 РУ - СДВР Т. Г. Т., на основание чл. 72, ал. 1 т. 1 от ЗМВР е задържан за срок от 24 часа, Ю. И. Л. в помещение за временно задържане на 06 РУ-СДВР. С Решение от 10.10.2023г., постановено по НАХД № 2577/2023г. по описа на Софийски районен съд, процесната заповед е отменена като незаконосъобразна. Решението е влязло в сила на 25.10.2023г.

Въз основа отменената заповед за задържане, ищецът твърди, че е претърпял претендираните в настоящото производство неимуществени вреди в размер на 25000 лева.

За установяване на сочените неимуществени вреди, в хода на съдебното производство като свидетели по делото са разпитани лицата А. И. Ц. и В. С. Т..

Свидетелят Ц. разказва, че познава ищеца от 20 години. Научил е за задържането му при случайна среща. Срещнал го е в доста необичайно за сезона облекло - анцуг, фланелка, маратонки през м. 02.2023г. и му е станало странно. След това той му е разказал за случилото се. Знае, че ищеца има проблеми с високо кръвно, със захарта, някакви сърдечни проблеми и, че приема лекарства. Доколкото е разбрал в VI РУ не му е бил направен преглед, не му е бил осигурен достъп до лекарства. Ю. е бил потиснат, преживял доста сериозно унижение. Имал е вид на човек, преживял сериозен стрес Той се е връщал нееднократно към този случай с горчивина, с болка, с много неприятни мисли за това преживяно унижение.

Свидетелят Т. твърди, че познава ищеца от 40 години и са приятели. През юли месец 2023 г. са се видели и той му е разказал какво се е случило. Заявява, че вследствие незаконосъобразното задържане изпитвал стрес, имал е проблеми с висока кръвна захар/

Съдът кредитира показанията на свидетелите като последователни, логични и непротиворечиви. Същите са имали възможността пряко и непосредствено да възприемат и проследят състоянието на задържания след неговото освобождаване, като показанията им не се оборват от останалите доказателствени материали по делото.

При така установените факти и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск е процесуално допустим – претендира се обезщетяване на неимуществени вреди, за които се твърди, че са настъпили в резултат на отменен административен акт. Съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК, искът е предявен срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите – Столична дирекция на вътрешните работи.

Разгледана по същество, исковата претенция се явява частично основателна по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на администрацията, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие; 2. имуществени или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между тях. Отговорността е безвиновна - съгласно чл. 4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от

увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

По аргумент от чл. 154, ал. 1 от ГПК вр. чл. 144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

По отношение на първия елемент - отменената заповед представлява властнически акт на административен орган при неговата административна дейност. Неговата незаконосъобразност е установена с акт на съда – влязло в сила Решение от 10.10.2023г., постановено по НАХД № 2577/2023г. по описа на Софийски районен съд, НО, 22-ри състав.

Относно втория елемент от отговорността - наличието на вреда: Съдържанието на понятието „вред“ не е дефинирано от законодателя, въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Незаконосъобразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. Задържането по реда на чл. 72, ал. 1 от ЗМВР е вид принудителна административна мярка, изразяваща се в принудително настаняване на лицето в специални помещения на полицията. Налагането на ПАМ от този вид несъмнено ограничава едно от основните човешки права – правото на свободно придвижване. Незаконосъобразното ограничаване на това право обективно води до негативни последици върху емоционалното, психическото и физическото състояние на всяко лице. В тази връзка неоснователни са доводите на ответника в писмения отговор за недоказаност на неимуществените вреди.

Въз основа на свидетелските показания, изслушани в хода на съдебното производство, настоящият съдебен състав приема, че в периода на действие на отменената като незаконосъобразна заповед и след това, вследствие на незаконното задържане, ищецът е преживял негативни емоции – чувство на безпокойство, притеснение, стрес, дискомфорт, тревожност. Обстоятелствата по задържането му сочат на това, че същото е породило притеснение, страх и стрес, което се е отразило и на здравословното му състояние. Всичко това налага извода, че по време на задържането и след това Ю. Л. е претърпял неимуществени вреди. При преценката наличието на претърпени неимуществени вреди съдът съобразява и формираната практика на Европейския съд по правата на човека (в т.ч. по делото *S. v. B.*(Application no. 39232/17), 31 J., 2023), според което задържането, извършено в нарушение на член 5 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека причинява известно психическо страдание на задържания не само докато трае, но и след това (макар че тази презумпция е оборима). Т. страдание не е задължително да достигне нивото на психологическа травма или разстройство, или да доведе до външни прояви или симптоми и затова не винаги се поддава на доказване чрез свидетелски показания. Европейският съд приема, че автоматичният отказ за присъждане на каквото и да е обезщетение на лице, което е било незаконно задържано само защото не е предоставило такова доказателство, е прекалено формалистичен и в нарушение на член 5 § 5 от Конвенцията (напр. *D. v.B.*, no. 9411/05, § 30, 2 S. 2010).§§ 33-34, *D. and Others v.B.*, nos. 6095/11 and 2 others, § 84, 31 M. 2016). От националните съдилища, включително ВАС на РБ, също се

споделя становище, според което е достатъчен самият факт на незаконното задържане, за да бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди.

Безспорно се установи наличието и на третата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника - причинно- следствената връзка между незаконосъобразната заповед за задържане и неимуществените вреди. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". В тези случаи е налице причинна връзка по чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат.

В конкретния случай, вредите, които се претендират (доказаните психически/душевни страдания), са пряка и непосредствена последица от отменената заповед за задържане. Ако не бе издаден незаконосъобразният административен акт, ищецът не би претърпял описаните негативни преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържания.

Поради изложеното, съдът приема, че са налице материалноправните предпоставки за основателност на предявения иск – налице е незаконосъобразен акт на административен орган, доказва се настъпването на вреди, както и пряка, и непосредствена причинна връзка между тях и незаконосъобразния акт.

Размерът на обезщетението за тези вреди следва да бъде определен съгласно чл. 52 от ЗЗД – по справедливост. Справедливостта не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, обществено и социално положение.

При определяне на размера на обезщетението за установените в случая сериозни негативни преживявания, съдът приема на първо място за доказано, че вредите са търпени в продължителен период от време, което е обективно и логично с оглед възрастта и личността на ищеца, както и социалното му положение, като в първите месеци интензитета на негативните преживявания е бил по-висок, което се потвърждава от събраните гласни доказателства. Съдът намира в конкретния случай, че следва да съобрази като обстоятелство, свързано с конкретните последици от физическо и психическо естество, факта, че има натрупване на такива негативни преживявания. Интензитетът на породените негативни емоционални преживявания, поради социалния статус на ищеца, не може да се определи като нисък. Ето защо съдът намира, че за претърпените неимуществени вреди по критериите за справедливост ищецът следва да бъде обезщетен със сумата от 10000 лева.

С оглед гореизложеното претенцията за сумата над 10000 лв. до претендирания размер от 25000 лв. следва да бъде отхвърлена.

Предявеният иск за присъждане на законна лихва за забава върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди е частично основателен, с оглед уважената част от главния иск. Върху определената сума като обезщетение за неимуществени вреди се дължи законната лихва /чл. 86, ал. 1 от ЗЗД/ от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. Това е моментът на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт

/Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, т.4/, като длъжникът се смята в забава и без покана /чл. 84, ал.1 от ЗЗД/. В случая се дължи законна лихва за забава върху сумата от 10000 лева, представляваща обезщетение за нематериални вреди, за периода от 25.10.2023г. до датата на окончателното плащане на задължението.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК, настоящият състав следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, ответната страна следва да бъде осъдена да заплати на ищеца направените разноски. В полза на адв. П., в качеството му на процесуален представител на ищеца, следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ и съдействие, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата. При уважена част от иска в размер на 10 000 лв. от предявените 25 000 лв., дължимото възнаграждение се определя пропорционално на пълния размер от 2 650 лв. и възлиза на 1 060 лв., определен съгласно чл. 7, ал. 2, т. 3 вр. чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 09 юли 2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ ищецът следва да заплати на ответника разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 60 лева, определен съразмерно на отхвърлената част на иска в съответствие с минималния предвиден размер в чл. 24, предл. второ от Наредбата за заплащане на правната помощ, съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ.

Водим от горното, Административен съд София град, I отделение, 63-ти състав,

### Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на ищеца Ю. И. Л., сума в размер на 10000 /десет хиляди/ лева представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в резултат на незаконосъобразна заповед за задържане на лице с рег. № 135/04.02.2023г., издадена от полицейски орган при 06-РУ при СДВР, ведно със законна лихва, считано от 25.10.2023г. (датата на отмяната на административен акт) до окончателното плащане на дължимата сума.

ОТХВЪРЛЯ иска на Ю. И. Л. срещу Столична дирекция на вътрешните работи в останалата част за сумата над 10000 лв. до претендирания размер от 25 000 лв.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на адв. Р. Ц. П., с личен № [ЕГН] в ЕРА при Висш адвокатски съвет, сумата от 1060 (хиляда и шестдесет) лева, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ и съдействие на ищеца по делото на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА Ю. И. Л., ЕГН [ЕГН], от [населено място], да заплати в полза на Столична дирекция на вътрешните работи сумата от 60 (шестдесет) лева, юрисконсултско възнаграждение, съобразно отхвърлената част от исковата претенция.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от получаване на препис от съдебния акт от страните.

### СЪДИЯ: